

СИСТЕМА УДОБРЕННЯ ОЗИМОЇ ПШЕНИЦІ НА ДЕРНОВО-ПІДЗОЛИСТИХ ҐРУНТАХ ПЕРЕДКАРПАТТЯ

Призначення. Для умов Передкарпаття оптимізовано систему удобрення озимої пшениці, яка забезпечує отримання урожаю в обсязі 40-45 ц/га та забезпечує збільшення органогенних елементів у ґрунті.

Дослідження із встановлення оптимальної норми внесення мінеральних добрив під озиму пшеницю сорту Миронівська-61 проводили у 2009-2011 рр. на дерново-підзолистих ґрунтах Передкарпаття Надвірнянського району Івано-Франківської області.

Схема досліду охоплювала такі варіанти: 1) контроль – без добрив; 2) $N_{40}P_{30}K_{30}$; 3) $N_{80}P_{60}K_{60}$; 4) $N_{120}P_{90}K_{90}$. Попередником озимої пшениці була картопля, під яку вносили по 30 т/га гною.

У дослідженнях фосфорно-калійні добрива згідно зі схемою досліду вносили під оранку, а азотні – у підживлення: перше N_{30} – ранньовесняне; друге N_{30} – вихід у трубку; третє N_{30} – початок колосіння.

За результатами досліджень встановлено, що внесення мінеральних добрив позитивно вплинуло на агрохімічні показники ґрунту, а саме: збільшення вмісту органогенних елементів живлення: азоту – 6-14, фосфору – 3-7, калію – 6-13 мг/кг ґрунту.

Врожайність озимої пшениці зростає з внесенням норми мінеральних добрив. Найвищий урожай зерна озимої пшениці – 41,3 ц/га – отримали за внесення добрив у нормі $N_{120}P_{90}K_{90}$. Приріст урожаю відносно контролю становив 12,41 ц/га, або 42,9 %, за врожаю на контролі 28,9 ц/га.

Застосовані мінеральні добрива позитивно впливали на якісні показники зерна озимої пшениці, а саме – збільшення в ньому вмісту білка (0,3-0,9%) і клейковини (1,1-2,3%).

Економічна оцінка показала, що внесення різних норм мінеральних добрив під озиму пшеницю є ефективним агрозаходом, внаслідок чого значно зростає умовно-чистий прибуток і знижується собівартість одиниці продукції. За внесення добрив у нормі $N_{120}P_{90}K_{90}$ кг д.р./га отримали прибуток в обсязі 2383 грн/га за рівня рентабельності 79,8%.

Сфера застосування. Господарства різних форм власності зони Передкарпаття.

Розробники: Вислободська М.М., к.с.-г.н., доцент, Гавришчук І.І., магістр.

SYSTEM FERTILIZATION OF WINTER WHEAT ON SOD- PODZOLIC SOILS PRECARPATHIANS

Vyslobotska M.M., Gavryshchuk I. I.

The results of studies presented to establish the optimal rates of application of fertilizers in winter wheat. The results of the studies found that sod-podzolic soils Precarpathians most effective fertilization normally $N_{120}P_{90}K_{90}$ kg/ha ai.